

# L'Art a L'Església

*Hauria volgut assistir al sopar del «Ronsana», però les obligacions pastorals m'ho varen impedir: missa amb participació dels joves el dissabte al vespre; infants que combregaven per primera vegada el diumenge al matí. I a més el cansament que se sol dur al damunt quan s'acosta la fi del curs...*

*Encara vaig lamentar més no poder venir, perquè hauria llegit la intervenció preparada per Mn. Jaume, el qual estava celebrant aquell vespre les noces d'or sacerdotals del seu Rector, Mn. Pau Vives, antic vicari de Santa Eulàlia de Ronsana.*

*Us vaig tenir presents, i envio la col·laboració que havia pensat per al «Ronsana» parlat que es fa a la sobretaula del sopar.*

## LA PARRÒQUIA DE SANT JUST I SANT PASTOR DE BARCELONA

D'ençà que el Cardenal-Arquebisbe em va enviar a la Parròquia de Sant Just i Sant Pastor de Barcelona, al cor de la Barcelona antiga, el Barri Gòtic, i compartint amb el Sr. Rector la responsabilitat de la bona marxa de la Parròquia tant pel que fa a la pastoral com pel que fa a la cura material, ha crescut en mi l'interès pel patrimoni artístic de l'Església.

La Parròquia té un temple gòtic, del s. XIV, amb un altar major neoclàssic tardà, i molts altars, retaules, imatges, objectes sagrats i un arxiu important.

A mi, que m'agraden l'art i la història, sobretot medievals, —i que estudio teologia universal— es pot dir que m'han posat en un lloc que ni triat expressament... A part de les satisfaccions pastorals —i no hi falten alguns problemes, com a tot arreu, però es van resolent amb la col·laboració dels seglars— estic content des de el punt de vista cultural i històric i artístic. I tampoc falten els problemes que planteja la conservació d'un patrimoni artístic tant valuós, que és el testimoni de la vida de fe del poble cristià durant segles, i que no es pot reduir a simples peces de museu, perquè moltes imatges, retaules, objectes sagrats estan en el temple i tenen encara un paper en el culte, habitualment, o almenys en certes festes o memòries de Sants.

### Imatges, per al culte o peces de museu?

Cert que no cal guardar totes les imatges a l'església: amb el temps se n'hi han reunides moltes. A més, l'església de Sant Just i Sant Pastor no va sofrir cap dany durant la guerra civil, gràcies a la intervenció d'alguns feligresos i de la Generalitat. Però sí que a l'església han d'haver-hi retaules, imatges. Ambientades, però, de manera que l'atenció es centri en l'altar, en l'Eucaristia, en la Paraula, i després en la Mare de Déu. Es venera la imatge de la Mare de Déu de Montserrat a l'altar major des de fa segles.

Com a tot arreu es planteja doncs el distingir entre el que ha d'estar a l'església i el que cal guardar en un museu. Ningú no s'atura a pregar a imatges o reproduccions que estan en una sala d'un museu. Però també és bo poder pregar en la presència d'una imatge: un Sant Crist, la Mare de Déu, un sant. Precisament el cristianisme admet les imatges perquè és la religió de l'encarnació: Déu invisible, que habita en una llum inaccessible s'ha fet visible com a home. I no és sols el pensament, sinó també els sentits els que ens poden ajudar a expressar la nostra fe, això sí, sabent sempre que una imatge ens parla de Jesucrist, de Maria, d'un sant.

Actualment els responsables del patrimoni artístic de l'Església es plantegen la manera de conservar-lo al servei del culte i també a l'abast del públic interessat per la cultura. Conservar el que és de la comunitat cristiana, però que està també al servei de tot el poble. Conservar-ho evitant les ven-

des incontrolades i els robatoris. Conservar-ho doncs amb una funció comunitària i social, però també amb unes condicions de seguretat enfront dels lladres, dels especuladors i enfront de la deterioració material que poden sofrir les peces si es guarden en males condicions.

### La custòdia del patrimoni artístic

Es un camp on cal la col·laboració de l'Església, com de tots els grups socials que tinguin objectes artístics, i les instàncies públiques: Ministeri d'Educació i Ciència, Belles Arts, Generalitat, Ajuntaments i també organismes internacionals al servei de la cultura.

No és el meu propòsit d'assenyalar quines formes de col·laboració cal establir entre els organismes competents en qüestions del patrimoni artístic i dels arxius. Hi han qüestions jurídiques, de respecte pels drets, que desconec en el seu rigor tècnic.

Només voldria assenyalar, un fet important, en el camp del coneixement i l'apreci per l'art dels nostres temples.

### El Catàleg Monumental de l'Arquebisbat de Barcelona

El fet, doncs, és que es comença a publicar el «Catàleg Monumental de l'Arquebisbat de Barcelona», a càrrec de l'Arxiu Diocesà de Barcelona i sota l'impuls del bon amic —i terrassenc com jo— Mn. Josep Maria Martí Bonet, arxiver diocesà, amb la col·laboració d'un equip.

I per a la gent de la Vall del Tenes una bona notícia és que el primer volum del Catàleg és el dedicat al Vallès Oriental.

El volum està per sortir a la venda, si no ha sortit quan llegiu aquestes ratlles. I és tal la quantitat d'art que hi ha al Vallès Oriental, que aquest volum haurà de sortir en dos toms. Constarà d'un estudi sobre les característiques geològiques, geogràfiques, històriques, socials de la comarca, perquè tenen la seva influència en l'estil artístic: predomina un preromànic i un romànic primitiu, una mica pobre, perquè després no es feren grans construccions medievals, sinó més tardanes. Pobre en els materials, però ric en el nombre d'ermites, esglésies. Hi ha també abundància de retaules, imatges i de tresor (és a dir objectes sagrats de valor artístic).

De cada església (parròquia, ermita...) hi ha el plànol, l'inventari d'escultures, retaules, pintures, objectes; algunes fotografies escollides i les notes crítiques (a vegades més extenses que el mateix text).

S'ha partit de reculls i inventaris que ja existien (recordem el treball fet pel Dr. Manuel Trens i per Mn. Josep Mas), i també es citen monografies fetes per alguns rectors: La de Sant Martí de Sant Celoni, feta per Mn. Jaume Vilageliu, la de Sant Genís de l'Ametlla del Vallès, feta per Mn. Antoni Bassolas.

El primer volum, en dos toms, valdrà unes quatre mil pessetes. El conjunt de l'obra seran vuit volums (repartits per les zones de l'Arxiprestat i la ciutat de Barcelona).

Seria bo que els interessats per l'art i la cultura de casa nostra compressin, si més no, el volum corresponent a la zona on viuen, però per a una difusió que arribi a molta més gent, les parròquies podran tenir unes separates amb les pàgines corresponents a la seva església parroquial i les ermites que hi han dintre el terme. Generalment aquestes separates inclouran dues o tres parròquies veïnes. (Per exemple: Campins, Fogars, Gualba).

Aquesta obra, de valor científic, i a la vegada divulgada en separates que pot llegir tothom, perquè resulten breus, serà un bon instrument per a conèixer la vida de l'Església en el nostre país, a la nostra terra, a través de l'art que, atravesant els segles, és un testimoni de la vida de la comunitat cristiana.

Mn. F. Xavier Aróztegui, pvre.

çana:  
89 98

ia  
ell

urant

era de

87 01

çANA

SA

çANA

44 88 33